

mat4 13.6.2023. IME i PREZIME:

2 boda

1. Čini li skup cijelih brojeva magmu s obzirom na dijeljenje? Objasni zašto da ili ne.

Ne jer neki brojevi su djeljivi, a neki nisu, pa je operacija dijeljenja samo djelomično definirana, nije zatvorena (to je jedino svojstvo opće binarne algebarske strukture tj. magme koje treba provjeriti). Npr. 2 podijeljeno s 3 nije definirano.

3 boda

2. Dana je kvadratna matrica,

$$A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix},$$

Neka je $A^{-1} = \begin{pmatrix} e & f \\ g & h \end{pmatrix}$ inverz to jest $AA^{-1} = I = A^{-1}A$ (množenje matrica daje jediničnu).

Nadji formulu za e u terminima a, b, c, d

dvije su matrice jednake ako imaju jednake sve elemente na istim mjestima

$$A^{-1} \cdot A = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

daje u pram retku jednačice

$$ea + fc = 1$$

$$eb + fd = 0 \Rightarrow f = -ebd^{-1}$$

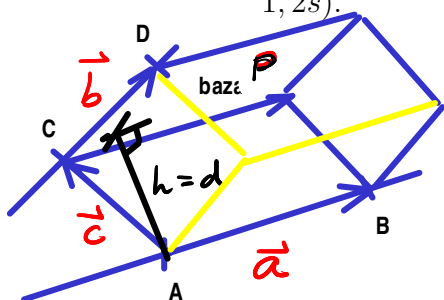
$$ea - ebd^{-1}c = 1$$

$$e(a - bd^{-1}c) = 1$$

$$\Rightarrow e = \frac{1}{a - bd^{-1}c} = (a - bd^{-1}c)^{-1} = \frac{1}{a - b/d \cdot c}$$

4 boda

3. Nadji udaljenost izmedju pravaca $t \mapsto (2t, t-1, t+1)$ i $s \mapsto (s-1, s+1, 2s)$.

$d = \text{visina paralelepipeda}$

$$P = \|\vec{a} \times \vec{b}\|$$

$$V = |(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c}| = \pm \begin{vmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 2 \\ -1 & 2 & -1 \end{vmatrix} \begin{matrix} \leftarrow \vec{a} \\ \leftarrow \vec{b} \\ \leftarrow \vec{c} \end{matrix} = 8$$

$$\vec{r}_1(t) = (0, -1, 1) + t(2, 1, 1) = A + t\vec{a}$$

$$\vec{r}_2(s) = (-1, 1, 0) + s(1, 1, 2) = C + s\vec{b}$$

$$\vec{c} = \vec{AC} = (-1, 2, -1)$$

$$\vec{a} \times \vec{b} = \begin{vmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 2 \\ \vec{a} & \vec{b} & \vec{c} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} \vec{a} - \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} \vec{b} + \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} \vec{c}$$

$$= \vec{a} - 3\vec{b} + \vec{c}$$

$$\|\vec{a} \times \vec{b}\| = \sqrt{1^2 + 3^2 + 1^2} = \sqrt{11}$$

$$V = P \cdot h = P \cdot d$$

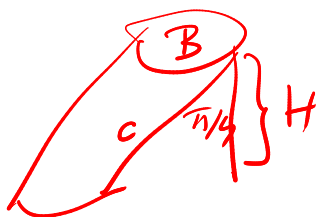
$$d = \frac{V}{P} = \frac{8}{\sqrt{11}}$$

Formula je obrazložena u videu o udaljenosti među paralelnim pravcima u prostoru

<https://www.youtube.com/watch?v=reGftBYovL0>

3 boda

4. Promatrajmo kosi valjak takav da je kut izmedju osi valjka i okomice na osnovicu valjka $\pi/4$. Ako je volumen valjka 80 kubičnih centimetara i osnovica valjka je krug površine 20 kvadratnih centimetara, kolika je visina valjka H i kolika je duljina c svake izvodnice valjka (izvodnice spajaju ekvivalentne točke na rubu gornje i donje osnovice valjka).

$$V = B \cdot H \Rightarrow H = \frac{V}{B} = \frac{80 \text{ cm}^3}{20 \text{ cm}^2} = 4 \text{ cm}$$

$$\frac{H}{c} = \cos \frac{\pi}{4} = \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow c = \sqrt{2} H = \sqrt{2} \cdot 4 \text{ cm} \approx 5.656 \text{ cm}$$

5. Neka je $e = (e_1, e_2)$ baza od $\mathbb{R}^2$ dana vektorima

$$e_1 = \begin{pmatrix} 6 \\ 2 \end{pmatrix}, \quad e_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix} =$$

(u standardnoj bazi $\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$ od $\mathbb{R}^2$; $e_1 = 6 \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix} + 2 \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$ itd.)

Ako je linearni operator $h: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ dan vrijednostima na bazi, $h(e_1) = -4e_1 + 2e_2$, $h(e_2) = 3e_1 + 3e_2$.

1 bod a) koliko je $h(e_1 + 3e_2)$ u bazi e_1, e_2 ; (koristi linearnost od g !)

1 bod b) Rezultat napiši i u standardnoj bazi.

c) Napiši vektor $\vec{v} = \begin{pmatrix} 4 \\ 3 \end{pmatrix}$ kao linearnu kombinaciju vektora baze e_1, e_2 .

$$a) h(e_1 + 3e_2) = h(e_1) + 3h(e_2) = -4e_1 + 2e_2 + 3(3e_1 + 3e_2) = 5e_1 + 11e_2$$

$$b) = 5 \begin{pmatrix} 6 \\ 2 \end{pmatrix} + 11 \begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 41 \\ 43 \end{pmatrix}$$

$$c) \lambda \vec{e}_1 + \mu \vec{e}_2 = \begin{pmatrix} 4 \\ 3 \end{pmatrix} \quad \lambda \begin{pmatrix} 6 \\ 2 \end{pmatrix} + \mu \begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 4 \\ 3 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} 6\lambda + \mu &= 4 \rightarrow -8\mu = -5 \\ 2\lambda + 3\mu &= 3 \rightarrow -6\lambda - 9\mu = -9 \end{aligned}$$

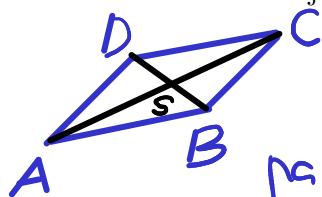
2 bod zbog linearnosti od h

$$\begin{aligned} 6\lambda &= 4 - \frac{5}{8} \\ 6\lambda &= \frac{27}{8} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \rightarrow \lambda &= \frac{27}{6 \cdot 8} = \frac{9}{16} \\ \mu &= \frac{5}{8} = \frac{10}{16} \end{aligned}$$

4 boda

6. Ako su tri vrha paralelograma u prostoru redom $A(2, 1, 3)$, $B(3, 4, 2)$, $C(1, 0, 1)$ nadji četvrti vrh D koji je nasuprotan vrhu B i sjecište dijagonala S .

$$D = A + \vec{AD} = A + \vec{BC}$$

$$(\text{ili } C + \vec{CD} = C + \vec{BA} = C - \vec{AB})$$

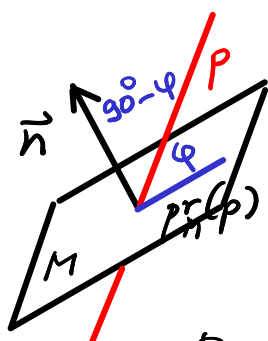
$$\text{pa je } x_D = x_A + x_C - x_B \Rightarrow D(0, -3, 2)$$

$$x_S = x_A + \frac{1}{2}(x_C - x_A) = \frac{1}{2}(x_A + x_C) \quad S\left(\frac{3}{2}, \frac{1}{2}, 2\right)$$

$$S = A + \vec{AS} = A + \frac{1}{2}\vec{AC}$$

4 boda

7. Nadji kut izmedju ravnine $2x + y + z - 2 = 0$ i pravca p s parametrizacijom $t \mapsto (2t, t-1, -t+3)$ (priznaje se i dovoljno je i ako nadjete samo kosinus ili sinus tog kuta, ali naznači koji).

$$\varphi = \angle(M, p) = 90^\circ - \angle(p, \vec{n})$$

$$\angle(\text{pr}_M(p), p)$$

normals

okomita projekcija p na M

$$p \dots \vec{r}(t) = (0, -1, 3) + t(2, 1, -1)$$

$$\cos(90^\circ - \varphi) = \frac{\vec{a} \cdot \vec{n}}{\|\vec{a}\| \cdot \|\vec{n}\|}$$

$$\vec{a} \cdot \vec{n} = (2, 1, -1) \cdot (2, 1, 1) = 2 \cdot 2 + 1 \cdot 1 - 1 \cdot 1 = 5$$

$$\|\vec{a}\| = \sqrt{2^2 + 1^2 + (-1)^2} = \sqrt{6} \quad \|\vec{n}\| = \sqrt{2^2 + 1^2 + 1^2} = \sqrt{6}$$

$$= \frac{5}{\sqrt{6} \sqrt{6}} = \frac{5}{6} = \frac{2}{3}$$

$$\sin \varphi = \cos(90^\circ - \varphi) = \frac{2}{3}$$

Ako netko želi kosinus,

$$\cos \varphi = \sqrt{1 - \sin^2 \varphi} = \sqrt{1 - \frac{4}{9}} = \frac{\sqrt{5}}{3}$$